

İÇ KONTROL NEDİR?

İç kontrol; kurumun, yönetimi ve personeli tarafından hayata geçirilen, belirlenmiş hedeflere ulaşılmasında vizyon ve misyonun gerçekleştirilmesinde makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanmış ve kurumun genelini etkileyen bütünlüştür.

İç kontrol sadece mali işlemler ve kararlar ile ilgili değil; mali nitelikte olmayan idare faaliyet süreçlerini, stratejiyi ve kurumun diğer faaliyetlerini kapsayan tüm kontrolleri ifade eder.

Her kurumun iç kontrol sistemi ve öncelikleri aynı olamaz. Kurumların ve gerçekleştirilecek kontrollerin; organizasyon yapısına, kurum kültürüne ve yönetim felsefesine göre farklılık gösterir.

İÇ KONTROLÜN AMAÇLARI

- Faaliyetlerin etkin ve verimli olması
- Mali Raporların Güvenilirliği
- Yürürlükteki mevzuata uyum
- Varlıkların korunması

Faaliyetlerin etkin ve verimli olması; kurumun hedeflerine ulaşma düzeyi, performansı, fayda-maliyet yapısı gibi temel faaliyet hedefleri ile ilgilidir.

Mali raporların güvenilirliği; mali verilerin açık ve anlaşılır bir biçimde kayıtlara alınması, gerçeği yansıtması, yayınlanması ile verilere kolaylıkla ulaşılabilmesi gibi konuları içerir.

Yürürlükteki mevzuata uyum; kurumun yürüttüğü faaliyetlerin yasal düzenlemelere uygun olmasını sağlamak üzere yapılması gereken çalışmaları içerir.

Varlıkların korunması ise kurumun sahip olduğu tüm varlıkların güvence altına alınmasını kayıp ve kaçakların önlenmesi faaliyetlerini içerir.

İÇ KONTROLÜN YASAL DAYANAKLARI

- İç kontrol sistemine ilişkin düzenlemeleri içeren yasal mevzuat:
- 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
- 6085 Sayılı Sayıştay Kanunu
- İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar
- Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- İç Denetçilerin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
- Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği
- Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi
- İç Kontrol Sisteminin Bileşenleri

KAMU İÇ KONTROL SİSTEMİNİN BİLEŞENLERİ

1. Kontrol ortamı standartları

- Etik değerler ve dürüstlük.
- Misyon, organizasyon yapısı ve görevler
- Personelin yeterliliği ve performansı
- Yetki devri

2. Risk deęerlendirme standartları

- Planlama ve programlama
- Risklerin belirlenmesi ve deęerlendirilmesi

3. Kontrol faaliyetleri standartları

- Kontrol stratejileri ve yöntemleri
- Prosedürlerin belirlenmesi ve belgelendirilmesi
- Görevler ayrılığı
- Hiyerarşik kontroller
- Faaliyetlerin süreklilięi
- Bilgi sistemleri kontrolleri

4. Bilgi ve iletişim standartları

- Bilgi ve iletişim
- Raporlama
- Kayıt ve dosyalama sistemi
- Hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirilmesi

5. İzleme standartları

- İç kontrolün deęerlendirilmesi
- İç denetim

Kamu İç Kontrol Standartları COSO modeli, INTOSAI Kamu Sektörü İç Kontrol Standartları Rehberi ve Avrupa Birlięi İç Kontrol Standartları çerçevesinde 18 Standart, 79 Genel Şart belirlenmiştir.

İç Kontrolde Rol ve Sorumluluklar

İÇ KONTROLDE ROL VE SORUMLULUKLAR

İç Kontrolün etkinliğinde en büyük rolü üst yönetim üstlenir. İdareciler iç kontrol sisteminin kurulmasından etkili bir biçimde işlemeden sorumludurlar. Bu maksatla iç kontrolün farkındalığının yaratılmasına uygun politikalar oluşturmalı ve güvence sağlamalıdırlar.

Kurumun tüm personeli görevlerini yerine getirirken belirlenmiş faaliyetlerin yerine getirilmesini amaçlar. Bu faaliyetler birimin diğer faaliyetleri ile birleşerek birim hedeflerine, birim hedefleri de bir bütün olarak kurum hedeflerine ulaşılmasını sağlar. Kurumun her seviyesinde görev alan çalışanlar, iç kontrol sisteminde kullanılacak bilgileri üretir, kontrolleri etkileyen faaliyetlerde bulunurlar. Bu nedenle tüm çalışanlar iç kontrolün bir parçasıdır ve uygulanmasından sorumludur.

- Üst Yönetici (Rektör)
- Harcama Birimleri
- Mali Hizmetler Birimi (Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı)
- İç Denetim Birimi

